

D12047

TEMOIGNAGE
30, Rue Croix des Petits Champs
75001 PARIS

ČESKÉ DĚTI

KORUNA

1-
89

koruna

zprávy z domova i ze světa

otiskuje informace Královské tiskové agentury

! pro vnitřní potřebu Českých dětí !

Z činnosti Českých dětí

- x Příprava a účast na demonstraci 21. srpna 1988. Rozhoz skoro 10.000 letáků vyzývajících k účasti.
- x Spolu s NMS patronát nad diskusními sobotami na Václavském náměstí. Největší účast 24. září. 50 lidí zatčeno a převezeno na MO VB Školská. 29. října po včerejší demonstraci Václavské náměstí prázdné. Poslední listopadovou sobotu opět setkání policí zmařeno. NMS přenáší diskusní kroužky na jiné místo a České děti se jich již neúčastní.
- x Spolupříprava a účast na demonstraci 28. října 88. Rozhoz letáků po školách, knihovnách, kostelech, v metru a tramvajích.
- x Spoluorganizování povoleného shromáždění ke Dni lidských práv 10. prosince 88 na Škroupově náměstí na Žižkově. Rozdávání letáček informujících o změně místa na veřejných prostranstvích, v restauracích.
- x Spolupříprava pietního aktu k 20. výročí sebeupálení Jana Palacha 15. ledna 1989 na Václavském náměstí. Po rozeznání vzpomínky na Palacha účast na kladení květin k pomníku svatého Václava 16. ledna a účast na demonstracích probíhajících po celý následující týden, kdy komunisté smutně prosluli brutálním zásahem policejních jednotek proti neozbrojeným a pokojným manifestantům a o kterých tisk do/dnes píše jako o lednových událostech. Účast na pouti k Palachově hrobu do Všetat 21. ledna 1989.
- x Účast v prvomájovém průvodu na Václavském náměstí s transparenty požadujícími propuštění politických vězňů.

- V současné době Československá socialistická republika odsoudila či trestně stíhá tyto České děti:

§ Lucie Váchová je obžalována z pobuřování za údajné roznášení letáků Českých dětí k 21. srpnu 1988.

§ Ivan Martin Jirous nejdříve obžalován z útoku na státní orgán ve spolupráci s cizinou, pak překvalifikován na pobuřování, za petici vzniklou v souvislosti se smrtí Pavla Wonky, kterou podepsalo 273 čs. občanů, mezi nimi i další České děti. Soud první instance, konaný 9. března v Jihlavě, odsoudil Jirouse k 16měsícům nepodmíněně

ve II. skupině /viz níže/. Text inkriminované petice viz níže.

- § Petr Placák pův. obžalován z výtržnictví, nak u Obvodního soudu pro Prahu 2 odsouzen za přečin ke 2 měsícům s podmíněným odkladem na dva roky a k peněžité pokutě 2.500 Kčs, což v odvolacím řízení 4. dubna ve Spálené ulici potvrzeno. Odsouzen byl spolu s dalšími za položení květín 16. ledna k pomníku sv. Václava na Palachovu paměť.
21. 2.
- § Jan Brabec obžalován z výtržnictví, par. 202, že údajně vyhodil z Domu obuvi na Václavském náměstí letáky s textem požadujícím propuštění I. M. Jirouse.
- § Luděk Marks obžalován z pokusu o útok na veřejného činitele § 8 k § 155/1a Trestného činu se měl dopustit 21. ledna ve Všetatech.
- § Eva Vidlářová zatčená, později propuštěná z vazby a dále stíhaná na svobodě, je obžalovaná z pokusu o maření výkonu úředního rozhodnutí § 8/1 k 171/1a, kterého se měla dopustit tím, že údajně rozesílala dopisy známým Petra Cibulky, v kterých je měla varovat, aby nevypovídali v trestní věci Petra Cibulky. /soud v Brně ji zprostil viny/
- § Miroslav Jirec trestně stíhaný za účast na Václavském náměstí o Palachově týdnu snad podle § 154 útoku na státní orgán. V současné době není zjištělý.

Poslední dějství konce komunistické strany v Československu
/prohlášení Českých dětí k brutálnímu zásahu policie
28. října 1988 v Praze/

28. října se ukázala státní moc - Komunistická strana Československa - v plné své nahotě. Její hrubá podstata ruku v ruce jdoucí s brutalitou vystoupila na povrch. Jen zázrakem se nestalo, že nikdo nebyl ubit. Policisté bili obušky přes hlavu dívky a ženy, chlapce, starce i stařenky. Zkrvavení lidé se schovávali v domech kolem Václavského náměstí. Obsluhám vodních děl bylo jedno, že terčem vodního proudu, který je schopen porazit dospělého muže a člověka těžce zranit, byl slepec či matka s kočárkem. Nasazení obrněných transportérů proti neozbrojeným, pokojným demonstrantům je vskutku hodno našich vládců. Mnozí z účastníků byli pamětníci obdobné manifestace na Václavském náměstí 28. října 1939, kdy byl fašisty smrtelně raněn Jan Opletal. Po 49-ti letech se situace opakuje - fašisté si jen vyměnili uniformu.

Síla slaví pochybné vítězství a komunisté se už vůbec netají s tím,

o co jim jde - o moc hájenou všemi dostupnými, tedy i nezákonnými prostředky. Komunistická strana Československa, strana zkorumpovaných úředníků, která za léta své moci pošlapala a zneužila nejvíce ze všeho své vlastní ideály, strana klamu, podvodu a nestoudných lží svou hru o lepším světě, spravedlivém rozdělení statků svou roli ochránkyně zájmů pracujícího lidu definitivně dohrála. Aby udržela svou neudržitelnou moc bude vládnout čím dál brutálněji. Její konec je však neodvratný.

Praha 1. listopad 1988

Prohlášení ČD k 1. máji

Jestliže v sedmdesátých letech byla situace v Československu dobou celkem poklidného chátrání, tak v druhé polovině osmdesátých let se tato situace viditelně změnila. Přímo bleskovým tempem zastarala neoživaná výrobní základna země a životní prostředí, už po léta špatné a naprosto opomíjené, se během chvíle přiblížilo kritické hranici poškození. Ke všemu se změnila politická situace. S příchodem nového vedení v SSSR došlo k celosvětovému uvolnění a českoslovenští vládci, poklidně do té doby dřímající, ztratili rázem v Brežněvovi svého mocného chráněnce a jejich po léta jimi dobře živený obraz imperialistického založení západních demokratických států ve světle sovětských reforem vybledl. Před nimi hroživě vyvstal čas vlastního odchodu. Naši vládci však neunesli požadavek doby a vzepřeli se dějinám s brutalitou primitivního člověka. Se zlobou malého děcka, kterému vzali hračku, plivou na vše a kárají jako malé uličníky v Československu, co si uchovalo nějakou tvář. Vědce a umělce a celý národ nutí poslouchat své negramotné bláboly, vydávají si zákony, jak je napadne, osobně volají do nejrůznějších institucí či škol a vyhrožují. Je to hanba, která padá na každého z nás a dělá z nás v očích světové veřejnosti nekulturní a bídnou masu. Je to o to smutnější, že Československo kdysi stálo mezi civilisovanými zeměmi na předním místě. Jelikož současné vedení prakticky postavilo mimo zákon jakékoliv formy občanského protestu /v naprostémprotikladu s Ústavou ČSSR/, chceme se s transparenty požadujícími propuštění Tomáše Dvořáka, Hany Marvanové, Ivana Jirouse, Václava Havla, Jany Petrové, Oty Veverky a dalších československých politických vězňů zúčastnit prvomájového průvodu.

České děti, Praha 20. duben 89

Ivan Martin Jirous

Bůh žehnej Ivanu Jirousevi
/Kurt Vonnegut, dubnové nedělní
vydání Washington Post/

Narodil se krátce před koncem 2. sv. války 23. 9. 1944 v Humpolci na Českomoravské vysočině. V roce 1969 ukončil studium na Universitě Karlově v oboru dějin umění. Krátce pracoval jako redaktor časopisu Výtvarná práce, kde se věnoval modernímu výtvarnému umění. Když se časopis stal obětí normalizace, přišel o místo a nadále se živil jako dělník.

Oficiální československá kulturní politika 70. let stále v menší a menší míře dávala prostor spontánní činnosti a svobodné umělecké tvorbě. Byl to I. M. Jirous, který se stal iniciátorem, propagátorem i zasvěceným vykladačem tehdy se rodící formy nezávislé kultury. On stál ve středu undergroundového dění, pořádal různé hudební festivaly, které byly přehlídkami nezávislých hudebních skupin, sestavoval samizdatové sborníky, vydával časopis Vokno, věnoval se výtvarnému umění, vytlačovanému z galerií do soukromých ateliérů. Jirous je u nás i v zahraničí znám jako první teoretik československé nezávislé kultury a spoluvůrce duchovního klimatu 70. a 80. let.

Na počátku let sedmdesátých se stal uměleckým vedoucím rockové skupiny Plastic People of the Universe, která v průběhu své existence vyrostla přímo v živý symbol nezávislé kultury v Československu. Právě zcela absurdní pogrom, který na tuto skupinu v roce 1976 uspořádala státní moc, uvěznění Ivana Jirouse a dalších členů kapely bylo přímým popudem pro vznik československého hnutí bojujícího za lidská práva - Charty 77.

Jirous je také ctěn jako básník. Koncem roku 1985 dostal cenu Toma Stopparda za sbírku básní Magorovy labutí písně, kterou napsal v těžkém

žaláři ve III. nápravně výchovné skupině v bývalém kartuziánském klášteře ve Valdicích u Jičína. Psaní jakýchkoliv textů /s výjimkou jednoho dopisu rodině za tři neděle/ je tam přísně zakázáno. Labutí písně byly psány tajně; autor se je naučil nazpaměť, ale již půl roku před jeho propuštěním jejich opis s velkým osobním rizikem propašoval ven jeho přítel Jiří Gruntorád, vězněný rovněž ve Valdicích za nezávislou editorskou činnost. Díky tomu se ještě před Magorovým návratem spontánně rozšířily po Čechách i mezi přáteli v cizině. Jirous se však sám považuje především za novináře.

Martin Jirous žije se svou ženou Juliánou a s dvěmi malými dětmi ve Staré Říši na Moravě. Jeho snem je pěstovat lilie.

V současné době ho komunisté uvrhli na dalších 16 měsíců života do vězení. Je to již po páté. V letech 1973-74 seděl za "hanobení národa", roku 1976 a 77 spolu s Plastic People odsouzen za pohoršující texty, v roce 1978 odsouzen na 18 měsíců za pobuřování. Naposled odse- děl tři a půl roku v nejtěžší československé věznici Valdicích. Po svém propuštění v roce 1985 byl podroben tříletému ochrannému dohledu. Den co den se musel jezdit hlásit do 12km vzdálené Telče. Jezdil většinou na kole. Z uplynulých 15-ti let strávil osm a půl roku ve vězení. Je čestným členem amerického Pen klubu.

Magor píše z vazby

Ivan Jirous
PÚ-1 PS 37
601 29 Brno

Propuštěno
okresní soud v Jihlavě 588 67 Stará Říše
dne 7. IV. 1989

Juliana Jirousová
33

Milá Juliánko,

před chvílí jsem si posteskl, že nevím, co mám psát a můj společník říká: "Něco jí tam napiš, něco pěkného." To bych opravdu rád, jen vědět, jak na to. Tentokrát zklamává i obligátní téma - došla korespondence. Minulý týden jsem nějakou dostal, kromě sedmi místních /nějaký pan Richard Voborník z Lipí u Náchoda, už mi také psal, mimo jiné sděluje, že blahoslavená Anežka je svatořečená - to jsem se nikde nedočet, napiš mi prosím tě o tom nějaké podrobnosti, ačli znáš 26 lístků z Holandska. Většinou s tím známým velikonočním nápisem. Ale tenhle týden nedošlo nic, ani dopis od Tebe, jenom odvolání okresního prokurátora, chce, abych dostal trest v horní třetině 3. odstavce § 100, to jest minimálně 3 roky 8 měsíců. Zatím jsem se úvahama o tom, zda se odvolá nebo ne, nezabýval a popravdě řečeno se tím nezabývám ani teď - všechno je zkrátka zase otevřeno jako před prvním soudem. Ostatně kdoví, jestli než dostaneš tenhle dopis, nebude už po odvolačce. Týž den - v pátek - co přišlo to odvolání, jsem dostal kupu časopisů, Ateliéry, Kmeny, 100 + 1, Tvor-

by, Naší přírodou atd., takže mám zase co číst, což je silně potěšující. /Co mne naopak může úplně vyvléct z kůže - neustále musím odbíhat ostřit tužku - má značení tvrdosti 3 a uvnitř je tuha 2; snad už by si člověk za celý život moh na ten šlendrián zvyknout, čím to je, že se proti čemu furt ještě horší?/ Ani takhle mne nic nenapadá a pokud by se objevil nějaký záblesk myšlenky, tak ho zadusí zuření nad tužkou - to ještě k té závorce. Než jsem Ti začal psát, tak jsem si četl Literární měsíčník - s takovou Saharou ducha se tedy člověk opravdu jen tak nepotká, a ani to samozřejmě nestojí za to, abych Ti to sděloval. A vůbec já mám teď o vyprahlosti ducha nejmíň co mluvit. Takže toho radši nechám, abych taky nemlátil prázdný písmenka. Něco bych Ti napsal, něco pěkného... kdybych to uměl. Pozdravuj babičku a přízeň, pohlaď holčičky, takovýho mají ťulpase tatínka, že pro ně není schopen nic vymyslet. Ale ať se tím nenechají odradit a zase něco napíší ony. Tak ahoj, miluju Tě a líbám Tvůj Martin

P.S. Jo vidíš, málem bych se zapomněl zmínit o balíčku, došel 22. a už mi to připadá hrozně dávno, děkuju, ten salám byl hrozně dobrej - jinak hermelín je lepší než ty německé tipy, jsem rád, že aspoň něco umíme udělat.

Dopis č.11, dopis chudinka hloupá

Bohunice 3.4.
1989

/ poz. red. - nevíme, co Magor myslel těmi německými tipy - nechce snad dát někomu tip? /

Legum servi, ut liberi esse possimus

26. duben 1989 - 1.výročí smrti PAVLA WONKY

Pavel Wonka se narodil 23. ledna 1953 ve Vrchlabí v rodině německého dělníka a české úřednice. Jeho otec záhy zemřel, matka zůstala sama se dvěma syny a cele se věnovala jejich výchově a obživě.

Pavel už jako malý chlapec těžko snášel nespravedlnost, o níž se dovídal v rodině a kterou tak často prožíval ve škole při hodnocení žáků a při posuzování vlastních výkonů. Po skončení základní školy nastoupil do učebního poměru pro automechaniky, který úspěšně zakončil maturitou. Poté se třikrát pokusil o přijetí na právnickou fakultu University Karlovy, ale negativní posudek z Komunálních služeb města Vrchlabí /v jehož pozadí hrál roli i Pavlův česko-německý původ/ vážil více než výsledky zkoušek.

Když se ve Vrchlabském závodě Mileta stal mechanikem a dopravním referentem s určitou hmotnou odpovědností, stanul před dilema: mlčet nebo upozorňovat na vážné nepořádky? Rozhodl se pro otevřenou kritiku. Od té chvíle začaly jeho velké nesnáze, které už nikdy neskončily. Dne 22.dubna 1982 byl Pavel Wonka poprvé zatčen a na základě zcela falešných údajů a tvrzení odsouzen k nepodmíněnému trestu. Po čtrnácti měsících byl propuštěn. Protizákonný postup v něm jen prohloubil bytostný smysl pro spravedlnost. Soustavně studoval právnickou literaturu a získaných poznatků využíval k tomu, aby pomáhal spoluobčanům v jejich právních sporech, a později i k vlastní obhajobě. Stále více známých a přátel žádalo Pavla o radu a pomoc a on jim vždy ochotně a nezištně pomáhal. Radu občanů při soudních sporech také zastupoval.

V roce 1986 se přihlásil jako nezávislý kandidát ve volbách do Federálního shromáždění. Napsal kritický volební program a snažil se ho rozšířit. Spolu s bratrem Jiřím Wonkou byl zatčen a v nezákonném procesu odsouzen k 21. měsícům ztráty svobody.

Po potvrzení rozsudku Nejvyšším soudem ČSR byl Pavel Wonka převezen do jedné z nejhorších věznic - Minkovic. Rozhodl se považovat proces od samého počátku, a tím i rozsudek, za nezákonný a podle toho jednal. Již při převozu do Minkovic byl pro tento postoj libereckou eskortou krutě zbit a vážně zraněn. Odmítl nastoupit na nucené práce. Marně žádal odborné lékařské vyšetření, byl šikanován a týrán. Poté zahájil protestní hladovku. V ohrožení života byl po protestech rodiny a spoluobčanů převezen do pankrácké nemocnice, potom přemístěn na zvláštní 5.odd. věznice Plzeň-Bory a nakonec na

pavel wonka

vězenské oddělení nemocnice v Praze 8.

Odtud se vrátil 26. února 1988 domů ke své matce. Měl bolesti v nohách, těžko chodil, nohy mu otékaly. Při sebemenší námaze se zadýchal. Měl žaludeční a střevní potíže. Byl rozhodnut nepodrobit se ochrannému dohledu, protože ho považoval za nezákonný. Přes strádání byl po návratu z vězení duševně čilý. V dlouhých hodinách samovazeb si uvědomoval, co pro něj znamená právo a jeho další studium. Přátelé ho den co den zastíhovali doma píšíciho. Napsal řadu rozkladů svého i bratrova procesu, žádal obnovení soudního řízení, napsal i Poselství propuštěného vězně Pavla Wonky Konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě a esej O právní kultuře.

Poznal však, že v zápase o spravedlnost pro sebe a svého bratra se dostává na pokraj svých sil a rozhodl se vystěhovat z ČSSR. Dne 5.dubna odjel do Trutnova vyřídit si cestovní doklady. Byl tam zatčen a od toho dne nedostala rodina o jeho osudu žádnou zprávu. Teprve 22.dubna přišla informace od obhájce, že Pavel byl 20.dubna v Hradci Králové odsouzen pro maření úředního výkonu na dalších 5 měsíců nepodmíněně. Obhájce zároveň uvedl, žeže sám nemohl rodinu informovat a také sdělil, že Pavel je ve velmi vážném zdravotním stavu. Pavel Wonka byl odsouzen zcela zjevně v rozporu se zákonem, který stanoví, že trestní stíhání je nutno přerušit, pokud obviněný trpí těžkou nemocí. V případě Pavla Wonky to bylo naprosto zřejmé: k hlavnímu líčení byl dopraven v pojízdném křesle a byl tak zesláblý, že hovořil šeptem. Lékař u soudu uvedl, že obžalovaný není ohrožen na životě ani na zdraví. Ze zdravotních důvodů není námitek na výkon vazby. Obžalovaný je ze zdravotních důvodů schopen výkonu vazby.

Pět dní po informaci obhájce obdržela paní Gertruda Wonková telegram, že její syn 26.dubna náhle zemřel. Bylo mu 35 let. Jeho rodina nebyla oficiálně vyrozuměna ani o jeho vzetí do vazby /v rozporu se zákonem/, ani o konání hlavního líčení, kterého se tudíž nemohla zúčastnit. Dodnes nedostala ani opis rozsudku, o výsledku soudního líčení byla informována pouze písemně obhájcem. O jeho smrti byla rodina spravena toliko stručným telegramem, nikdo z vězenské správy se nenamáhal uvědomit ji o Wonkově smrti a jejích příčinách osobně či dopisem. Rodina tak dlouho zůstala odkázána jen na útržkovité zprávy zahraničního rozhlasu. A aby snad cynismu nebyl konec, od smrti Pavla Wonky až do jeho pohřbu byli pozůstalí pod neustálým policejním dohledem. Ministr spravedlnosti ČSR JUDr. Antonín Kašpar, který nese za oba sektory - justici i vězénství - přímou ústavní odpovědnost a který se o jejich smutný stav nejednou osobně zasloužil, dostal pouhý den po smrti Pavla Wonky od Husáka řád Vítězného února.

6. května se za účasti velikého zástupu lidí konal ve Vrchlabí pohřeb Pavla Wonky. V ranních hodinách byly matce a bratru Pavla Wonky v Hradci Králové předány tělesné pozůstatky. Bratr Jiří nemohl Pavla poznat. Matka nabyla jistoty o identitě podle zubu, jehož část si urazil Pavel jako chlapec. Za dobu vazby, do které byl odvečen z úředního jednání na vojenské správě v Trutnově, ztratil 21 kg tělesné váhy.

/ uspořádáno z: dokument CH 77/26/88; dokument CH 77/28/88; dokument CH77/29/88; Dana Němcová, Pohřeb Pavla Wonky; protokol soudu z 20.4.1988 /

+ Zápis ze soudního jednání s Pavlem Wonkou dne 28.9.1987, ke kterému byl P.Wonka dopraven z NVÚ Minkovice

Dne 28.9.1987 se konalo před okresním soudem v Liberci přelíčení s Pavlem Wonkou pro trestný čin maření výkonu soudního rozhodnutí. Byl žalován, že od 17.8.1987 odmítl v NVÚ nastoupit do zaměstnání. Soudu předsedal JUDr. Černý. Pavel Wonka vznesl podjatost předsedy OS a předsedkyně, všech předsedů a náměstků KS, NS ČSR a NS ČSSR. Žádal, aby o této námítce rozhodlo FS ČSSR a ČNR a ve věci ustanovila zvláštní soud. Pavel Wonka pak diktoval do protokolu důvody pracovní neschopnosti: /vážně/

Byl jsem převezen do Minkovic, kde se nemám juristicky vůbec nalézat. Zde jsem přes měsíc již týrán fyzicky i psychicky. Dvakrát jsem se zhroutil zimou. Psychicky jsem deptán, jsem zbaven veškerého práva, slyším a prožívám zde jenom křik, nadávky a šikanování. Od 17.8.1987 jsem v izolaci nebo samovazbě. Vlivem zimy a brutálního zacházení jsem již ztratil schop-

nost psát dopisy. Mimo to bych chtěl upozornit, že můj důvod, že jsem odmítl nastoupit do práce, byl ten, že jsem byl 13.8.1987 zbit libereckou eskortou, která je známa svou brutalitou a utrpěl jsem otřes mozku. Neurologické vyšetření mi nebylo provedeno. Pracovat v rozhodné době jsem nemohl též proto, že jsem měl potíže se zády a po umístění na cele č. 17 jsem utrpěl výhřez ploténky. Ani tehdy mě lékař neuznal. Mimo to trpím silnými psychickými potížemi. Zhroutil se můj hodnotový úsudek. Byly mi vytvořeny takové životní podmínky, které jsou nesnesitelné a život pro mě ztratil smysl. Jsem smířen se smrtí a nejsem schopen dostát požadavkům, které na mě klade denní režim tábora pro výkon práce. Tyto zdravotní problémy se u mě kumulovaly po umístění na cele č.17. Nebyl jsem schopen žádného pohybu. Velký průvan, v jiných celách zavřeli okna, ale u mě ho nechali otevřené a z cely se stala větrací štola. Průvan mi rozdíral klouby, trpěl jsem nesnesitelnými revmatickými bolestmi v kyčlích a kolenou. Ve dnech mě nohy ztuhly a zmodraly, dostával jsem křeče a ztratil v nich hybnost. V noci se pro průvan nedalo spát a trpěl jsem opačnými potížemi a bolesti byly zcela jiné. Do toho jsem začal držet hladovku. Prohlásil jsem, že raději zemru hladu než zimou. Celekm to nikdo neevidoval. Smál se, že mi nechutná. Lékařské ošetření jsem odmítl, protože jsem měl za to, že slouží jen k falešnému zdání, že jsem zdrav. Později mě k lékaři odmítli předvést. Nakonec jsem to řešil tak, že jsem se svlékl a seděl svlečený v průvanu tři dny. Chodili se na mě dívat. Teprve po třech dnech intenzivního zvonění pro mě přišli. Byl jsem totálně zhroucený. Začali mě týrat a mučit. Plakal jsem a říkal, aby mi dali pokoj. U lékaře mi dali injekci, nevím jakou. Zdravotní sestra se na mě rozpráhovala, že mi dá úder, křičela atd. Následující den a celý další týden jsem se hlásil k lékaři. Vzali mě až za týden, kdy jsem se psychicky zhroutil a byl jsem vynášen z cely. Podmínky v NVÚ považují za neslučitelné se zásadami humanity a s právními předpisy, které je ustavují, později celou věc velice podrobně i s detaily upřesním. Mám za to, že je zde podezření dle §158, 209, 221 s.c. a o pokus o vraždu § 219. K tomu vysvětlují, že podmínky, do kterých jsem byl uvržen, byly způsobily mě donutit k sebevraždě a jsem na jejím pokraji. Vězní mě v samovazbě. Teprve den před tímto soudem mně v cele zatopili, ale můj stav není způsobilý touto soudním jednáním. Mám za to, že je zde evidentní úmysl způsobit mi respektive přivodit smrt. Major Patera na mě křičel, že jsem lhář, když viděl moji žalobu na podmínky v tomto vězení. Již se opět třesu /následky mučení/ a obávám se, že ze mě udělají třesoucí se lidskou trosku.

† Rozhovor dr. Libuše Šilhanové s Pavlem Wonkou po jeho návratu z vězení /výňatek/

Š: Vrátil jste se z vězení. Jak se cítíte tělesně, jak duševně?

W: Prožil jsem ve vězení opravdu těžké chvíle, velkou část v izolaci. Posledních šest měsíců jsem jenom ležel, to všechno nezůstalo bez následků na můj fyzický stav. Mou hlavní potíží je celková ochablost, která se projevuje hlavně tím, že skoro nejsem schopen chůze. Pokud jde o duševní stav, cítím se dobře. V dlouhých dobách izolace mi hlavou procházely myšlenky týkající se práva a spravedlnosti a teď jsem v situaci, kdy bych to rád nějak vyjádřil.

Š: Myslím, že váš případ byl v něčem zvláštní. V čem hlavně?

W: ... Samotný fakt, že čs.orgány reagovaly na kandidaturu naším zatčením, je bezprecedentní. Obvinění je postaveno na mých pěti podáních adresovaných čs.státu. Můj bratr Jiří byl stíhán a připraven o rok života hlavně za kriticky formulovaný socialistický závazek, který podal u svého zaměstnavatele. Státní orgány projevily zoufalou snahu nás uvěznit za každou cenu. ... Pokud jde o samotné soudní stíhání, nemělo, k němu dojít pro porušení zásady obžalovací, neboť jsme byli postaveni před soud bez řádné obžaloby. Celkový výčet porušení zákona z hlediska trestního práva hmotného improcesního je tak rozsáhlý, že není možné ho zde reprodukovat. Rámcově mohu jen konstatovat, že došlo k porušení téměř všech zásad trestního řízení, zejména zásady presumce nevinu, objektivní pravdy, obhajoby, ale i

zásad ústnosti, přímosti, veřejnosti atd. Rozsudek sám potom vůbec postrádá zákonem předepsané náležitosti, obhajoba není v podstatných částech vy-
pořádána, skutkové a právní závěry soudu nejsou zdůvodněny.

Š: Jak vás tak poslouchám, tak usuzuji, že z toho vyplývá i vaše svébytná reakce na rozsudek.

W: Ano, máte pravdu. Rozsudek je nezákonný ex tunc, tedy od samého začátku, a proto z něj nemůže vyplývat žádné právo ani povinnost. Odmítal jsem proto a odmítám se podrobit veškerým povinnostem, které mi byly uloženy. Už z toho důvodu je proti mně vedeno trestní řízení pro přečin maření úředního rozhodnutí, dle § 7 tr.t. o přečinech, mohu tedy do budoucnosti očekávat další perzekuce.

Š: Tím se dostáváte do zásadně konfliktní situace s touto mocí.

W: To si uvědomuji, ale právo je pro mě svaté.

+ Z dopisu Pavla Wonky Ministerstvu spravedlnosti ČSR /výňatek/

... Dne 9.10.1987 jsem byl převezen do vězeňské nemocnice. Mnoho jsem toho již nevnímал, ale přesto si pamatuji, jak se mnou bylo zacházeno. Es-korta, která mě měla dopravit z cely do sanitky, si počínala takto. Strhli mě z pryčny, bili mě, kopali do mě, šlapali mi podrážkami bot do obličeje. Jelikož jsem již nebyl schopen chůze, uchopili mě v podpaží a vlekli mě s nohama po zemi. U první branky mě uchopili za nohy a nesli mě za ruce bři-chem dolů. Přitom mě rozhoupávali a náramně se bavili, že mě tloukli ruka-ma a pendrekem do zad a zadku. Branku z tábora potom otevírali tak, že mé tělo používali jako beranidlo a hlavou naráželi do vrat. Následně mě hodi-li do sanitního vozu bočními dveřmi hlavou dolů. Potom mě příkurtovali na lůžko. Tím, jak mě zmrdovali, jsem asi na půl hodiny ochrnuł a ztratil vládu zejména nad pohybem rukou a cítil ochrnutí i v obličeji. Zvracel jsem jakési hutné hleny a dšil se cestou zvratky. Strážný sedící vedle mě hlásil dopředu, že zvracím, co má dělat. Velitel odpověděl - vysereme se na něho. ...

/dopis je datován 3.3.1988 ve Vrchlabí/

+ Dopis Pavla Wonky předsedovi Kš Hradec Králové datovaný 6.4.1988 ve věznici ve Hradec Králové /výňatek/

Vážený pane předsedo, včera dne 5.4.1988 večer jsem byl dopraven do věznice v Hradci Králové. Tomu předcházelo, že jsem byl téhož dne asi v 10.00hod zatčen. Z toho, co se dělo potom, si pamatuji, že jsem byl bit a za ruce vláčen pp nějakých schodech.

Orgány věznice jsem byl poučen, že na mě soudkyně JUDr Marcela Horvátová z OS Trutnov uvalila vazbu. Vždy jsem se domníval, že uvalení vazby je možné po předběžném výslechu. V tomto státě je ale asi možné všechno.

...Soud by musel vzít na zřetel, že pro špatný zdravotní stav jsem mu-sel být z vězení dopraven orgány SNB až do místa bydliště. Zde jsem se lé-čil a nebyl schopen ani chodit. Při první cestě na předvolání OVS Trutnov, kam jsem byl vlákan jenám proto, abych byl zatčen a kde na mě "naskákali" příslušníci VB. Je to spravedlnost nebo šikana? Je totiž vyloučené, že bych se ze zdravotních důvodů mohl chodit hlásit na ochranný dohled. Při-čemž zdůrazňuji, že výrok R 1T5/87 o ochranném dohledu nelze respektovat pro jeho nulitu.

Za 14 dní po napsání tohoto dopisu se koná jakési soudní přelíčení, o kterém nikdo neví. Souzen je muž na invalidním vozíku. Je odsouzen a těžce nemocný poslán do vězení. Šest dní na to umírá. Co zkusil v posledních dnech svého života, se již asi nikdo nedoví. Jakoby byl vyvolán v život pražský román Proces. Vedle soudu jsou aktéry naší hrůzné poklidné všed-nosti Veřejná bezpečnost a Nápravně výchovná zařízení. Slova socialismus a komunismus svou zlotřilou jednoduchostí dál paralyzují rozum i srdce.

z domova

podpisy za Magora

Hotel Tichý, 17. listopad 88, koncert Garáže a Půlnoci

Sbíráme podpisy už v davu na ulici, který se nemůže dostat do přeplněného sálu. Je tu hodně známých, takže podpisů rychle přibývá. Plno třicátníků odmítá podepsat. Nechápu to, jestli se bojí? V sále sbíráme podpisy dál. Všichni, kteří chtěli podepsat, podepsali. V sále hraje Půlnoc. Stojíme pod pódiem a skandujeme - svobodu Jirousovi! Estebáci na balkóně /měli předem v hotelu zamluveno několik pokojů! / vejraj jako vrány. Buraní se svým uslintaným zájmem.

Lucerna, 4. prosince 88

Hraje zde asi osm kapel. Sbíráme podpisy po celé Lucerně. Opět lidé přes třicítku neochotně podepisují. Bouřliváci sedmdesátých let. Lidí, kterým je blbý odmítnout, se podepisují nečitelně! Člověk má chuť, když vidí ty kšichty, toho nechat. Nejlepší jsou sedmnáctileté holky. Nevědí, kdo to je Jirous a prosí mě, abych jim o něm něco pověděl. Okamžitě podepisují. Říkám jim, že se dostanou do nebe. Smějí se. Jeden kluk se mě ptá, jestli to má vůbec smysl, ty podpisy, jestli se tím něco změní. Odpovídám, že se nezmění nic, ale že ty podpisy jsou pro Magora. Sebráno asi tři sta podpisů. Z toho dobrá stovka nečitelných. Některé kapely /Zóna A, Ex/ věnovaly Jirousovi skladbu.

Kampa, 8. prosinec 88

Každý rok se v den Lennonova zavraždění schází na Kampě spousta mladých lidí, většinou za asistence policie. Letos Kampu organizuje SSM. Na pódiu z panelů je Merta. Mluví o policejním zásahu proti pokojným demonstrantům 28. října a o odchodu sovětských vojsk. Sklízí potlesk. Vyvolávám, kdo se chce podepsat za Jirouse! Přicházejí lidé, podepisují mladí i staří. Pořadatelé, svazáci mi říkají, abych nebláznil, že to příště zatrhnou atd. Nebavím se s nimi. Už mám několik archů, když se mi na záda pověsí tajný. Pupek mi cpe na ledviny. Nejdřív si myslím, že to je nějaký buzerant nebo podle zjevu kreten. Pak mně však někdo říká, že ho, fízla, zná. Ještě chvíli sbírám podpisy a říkám přitom lidem o povoleném shromáždění na Škroupově náměstí. Tajný začíná být otravný. Strká do mě a bručí něco o tom, jestli je sbírání podpisů také dovoleno. Nechci o podpisové archy přijít. Skočím do davu, přikrčím se a obloukem se vracím zpět. Estebák utíká rovně a křičí - Chyťte ho! Nikdo nereaguje. Sebrali jsme asi sto padesát podpisů.

Do února 89 se za Jirouse podepsalo 2.235 lidí. Mezi podepsanými je například v podzemních strukturách vysmívaný Vladimír Mišík. Naopak tam nejsou někteří bývalí členové Plastic People.

Podpisy se sbíraly i po nejružnějších podnikcích. Jedna tlama z "podzemí", kterou znám od vidění, říkala, že to nepodepíše, protože chce jet ven. Co si o sobě, ti šmejdí, myslej. Na nějakýho Karla Vomáčku s jeho cestou do Rakouska se každéj akorát tak ...

/pp, js, jv/

za svědkem Palachova upálení

12. leden 89. V 10.00 hod otevírám dveře bufetu Klas v Opletalově ulici. Má zde být muž, který je svědkem Palachova upálení a který doma uchovává nádobu, z které se Palach polil hořlavinou a také kabát, kterým byl Palach hašen. Poznávací znamení - oranžová metařská blůza.

U bufetového stolku vpravo hned u dveří stojí asi padesátiletý, brýlatý muž se strniskem na tváři. Na sobě má oranžovou vestu. Vedle něj již je Lenka Procházková. Předešla mě. Představuji se. Schůzka byla dohodnuta telefonicky, v bufetu by mohli být tajní, a tak jdeme radši ven, i když se o nic nejedná. Muž nám chce také ukázat vše na místě. Jde mu jenom o fakta, říká. Nechce si, to co viděl na vlastní oči, vzít s sebou do hrobu. Na dotaz po nádobě nám odpovídá, že by ten kbelíček předal rád panu Havlovi /původně měl schůzku dohodnutou s ním/.

Od Opletalovy ulice jdeme vzhůru k Domu potravin. Muž se zastavuje šikmo pod sv. Václavem:

"Tam, kousek pod pomníkem byla tramvajová refiž směrem nahoru do Vinohradské. Pomník svatého Václava byl z obou stran obklopen kolejema. Jel jsem dvacítkou ze zdola. Tramvaj zastavila dost v předu před Václavem, protože ve stanici stála jiná tramvaj. V tom se ve voze rozlehl výkřik: Ježíšmarjá, támhle hoří člověk!" Otočil jsem se a viděl hořící postavu, jak pomalu s roztaženými rukama kluše od musea k Václavovi. Nad pomníkem pak postava zahnula směrem k Domu potravin. Pojďte, pojďte za mnou!"

Muž pohledem měřil místo, vstoupil do vozovky nalevo od pomníku, popošel vzhůru, roztáhl ruce a pomalu klusal k nám.

"Takhle, přesně takhle běžel!" volal muž v oranžové vestě, a tak se ponořil do svého předvádění, že mi až mráz přeběhl po zádech. Pomalý, slavnostní klus měl v sobě opravdu něco hrůzného a vytřeštěné oči pražského metaře jakoby vyvolaly celou tu scénu před dvaceti lety.

"Pozor na auta!" zavolal jsem na něj, ale nedal se vyrušit.

"Zatočil k Domu potravin, opsal takový oblouk," pokračoval. "Na křižovatce pracovali kolejoví dělníci. Jeden z nich ze sebe strhl kabát, rozběhl se za ním a snažil se ho udusit. Palach hořel na rukách a na zádech. Vpředu jsem oheň neviděl. Svetr, který měl na sobě, se kroutil žárem. Dorazil jsem k hloučku, který mezitím Palacha obklopil. Bylo to asi v místě dnešního semaforu po pravé straně dálnice nad Domem potravin. Palach ležel na zádech a měl roztažené ruce, jako když běžel. Kolem leželo několik dámských kabátů, jak se ho lidé snažili uhasit. Nějaká žena u něj klečela, spínala ruce a naříkala, proč to jen udělal. Palach byl úplně klidný. Nebylo na něm vidět, že by pociťoval nějakou bolest. Říkal, že ví, proč to udělal a že proč to udělal je támhle! a snažil se ukázat k rampě pod Národním museem, kde hořel ohnivý s'oup."

"Pamatujete se přesně na ta slova, která Palach říkal?" zeptali jsme se muže.

"Ano, říkal, ne, počkejte, rozrušilo mě to, musím si dobře vzpomenout," muž si třesoucí se rukou poposadil brýle. "Ano, tak to říkal - Vím, proč jsem to udělal! a ještě řekl, že by to udělal znovu a že proč to udělal je napsáno támhle!"

"A to běžel opravdu tak pomalu, slavnostně? Já si myslela, že bolestí musel rychle utíkat?" zeptala se Lenka.

"Ne, ne," zavrtěl hlavou muž, "běžel přesně takhle!" Opět roztáhl ruce a ukazoval nám ten pomalý klus.

"Šel jsem potom ke kašně. Hořel tady vysoký sloup ohně. Co to hořelo, nevím. Hořelo to jasným, nečadivým plamenem. Visela tady černá bunda a na jednu jsem si všiml malého jeden a půllitrového kbelíčku, který tady ležel. Tak jsem ho vzal."

"Na zemi zřejmě hořela tekutina, která Palachovi stekla po zádech na zem, když se poléval. Asi se poléval přes ramena na záda."

"Ano. Psali pak, že měl malé kanystry, z kterých se polil, ale nic takového zde nebylo. Byl tady jen ten kbelíček. Všechno se to odehrálo během několika minut. Za chvíli přijela záchranka a hasiči. Mluvil jsem s jedním ze sanitářů. Říkal mi, že preventivně pojížděli po náměstí, proto zde mohli být tak rychle."

"Ležela tady prý aktovka s jeho dopisem. Druhý odeslal poštou."

"Nic tady neleželo. Jen ta bunda a kbelíček."

"Někdo jí už mohl zvednout. Kolik bylo asi hodin?"

"To nevím. Odpoledne, bylo ještě normální světlo, ještě se nestmívalo."

"Tedy před půl čvrtou."

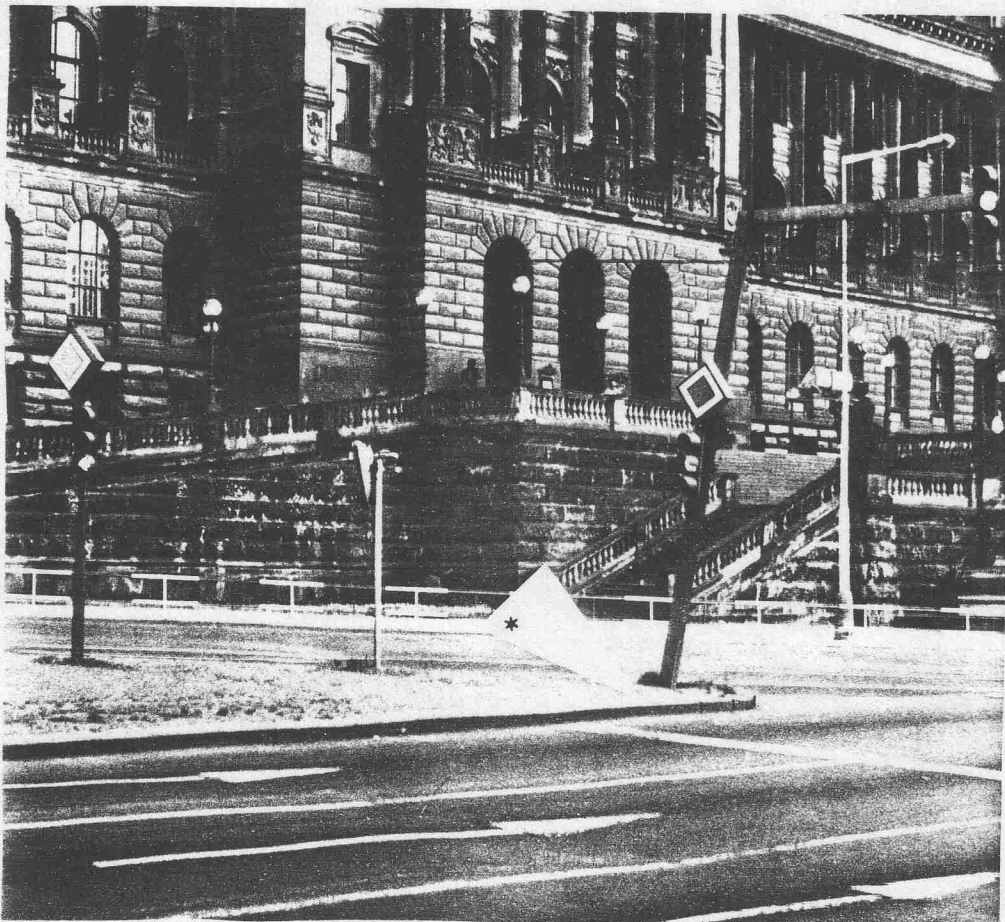
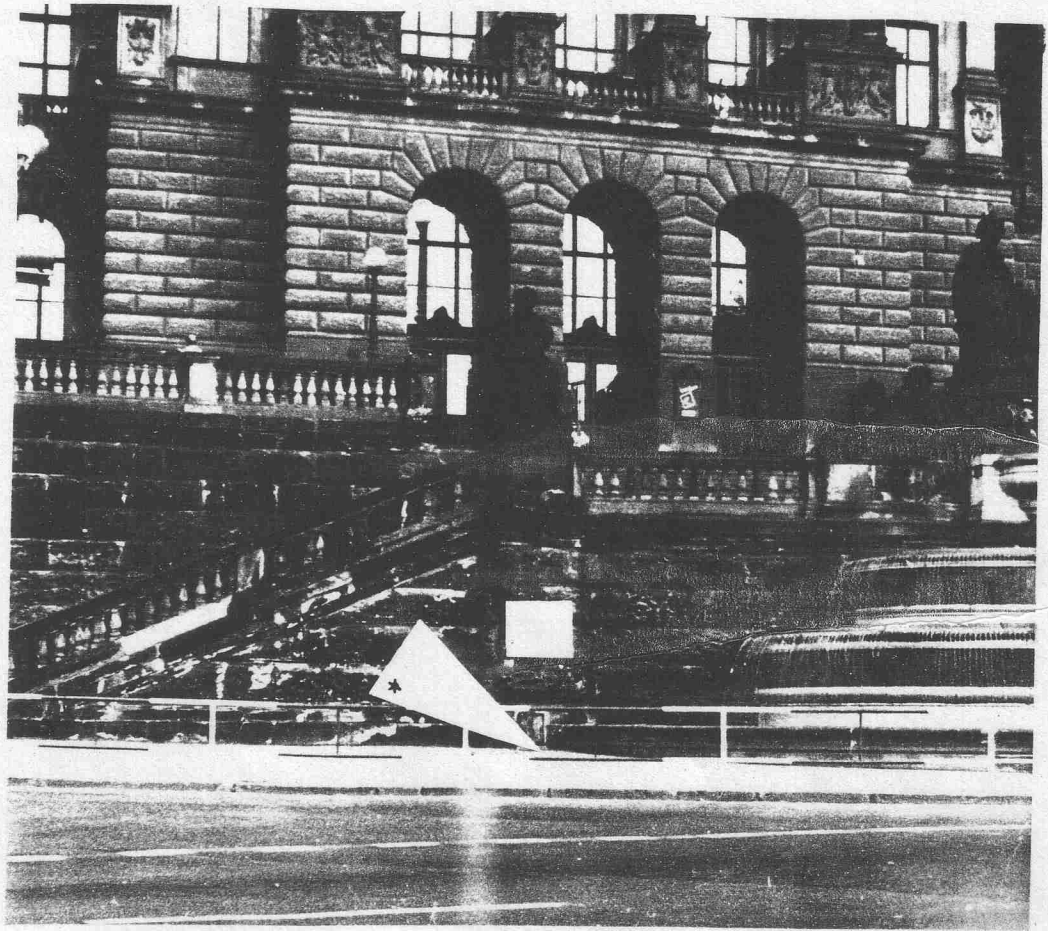
"Tak nějak. Víc nevím. To je opravdu všechno, co vám k tomu mohu říct."

Jsou to jen holý fakta. Nevím, jestli vám to k něčemu bude. Mně jde jen o fakta, nechci si to vzít s sebou."

Rozloučili jsme se a nakonec jsme mu připomněli kbelíček, že by byla škoda, kdyby se ztratil.

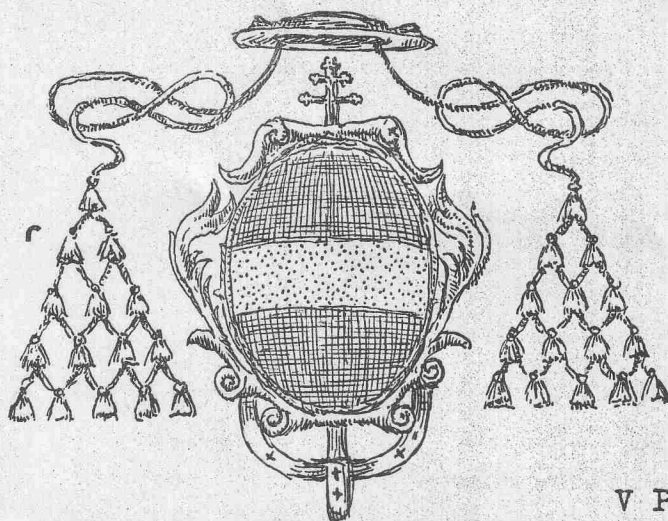
- pp -

* místo pod rampou
Národního musea
pro Palachův
pomníček, zde se
Jan Palach, stu-
dent University
Karlovy, polil
neznámou hořlavi-
nou a podpálil;
učinil tak na
protest proti
okupaci naší ze-
mě Sovětským
svazem

* do těchto míst
Jan Palach
doběhl a odtud
ho s těžkými
popáleninami
odvezla sanitka

KARDINÁL - POVOLÍM SÍŤ

LAXABO RETE

V Praze dne 21.ledna 1989

Vládě Československé socialistické republiky
do rukou předsedy Ladislava Adamce
118 oo Praha 1

Vážený pane ministerský předsedo:

V souvislosti s občanskými projevy v posledních dnech na Václavském náměstí v Praze a s jejich potlačováním ze strany policejních orgánů obracím se na mne věřící občané se žádostí, abych k těmto skutečnostem vyslovil své stanovisko a pokusil se ze své strany přispět k uklidnění rozbourané hladiny občanstva i státních orgánů. Považuji proto za svou povinnost jako občan státu a představitel katolické církve podat Vám toto sdělení a žádost:

Není pravdou, že by manifestační projevy občanů na Václavském náměstí v posledních dnech byly vyprovokovány zahraničními sdělovacími prostředky a že by účastníci těchto projevů byli neukáznění a svedení občané, nýbrž je pravdou, že příčiny těchto skutečností je třeba hledat v nedostatečném vedení státu v minulých desetiletích. Není třeba znovu opakovat všechny ty události minulé doby, které prokázaly, že československý občan netěší se plně svobodě a je záměrně režimem manipulován, aby slepě a v rozporu s lidskou důstojností činil jen to, co je mu výslovně dovoleno nebo příkázáno a nečinil si nároky na to, co náleží do obsahu jeho lidské podstaty. Jestliže v minulých dnech naši občané chtěli využít příležitosti výročí smrti Jana Palacha, který obětoval svůj život v přesvědčení, že naši občané si uvědomí cenu lidské svobody, pak pokojné uctění památky tohoto mladého milovníka a obránce svobody jen vyjadřuje skutečné smýšlení našeho lidu a jeho touhu po plné svobodě. Jestliže orgány bezpečnosti použily proti těmto projevům svobodomilovných občanů hrubé síly, jednaly nejen proti našemu stávajícímu právnímu řádu, ale i proti lidskosti vůbec. Bezpečnostní orgány tak překročily meze své pravomoci a navíc ohrozily postavení našeho státu vnitřně i zahraničně.

Obracím se proto, pane ministerský předsedo, na Vás, jakožto na vrcholného představitele našeho státu a státní exekutivy s naléhavou žádostí, abyste zasáhl svou mocí a usměrnil složky bezpečnostní státu tak, aby se zřekly násilných zásahů do svobodných projevů řádných občanů a poskytly více sluchu oprávněným požadavkům lidu. Odstranění hospodářských nedostatků v naší zemi předpokládá vysokou angažovanost občanů a ta je nemyslitelná bez sociální a právní jistoty a bez zlepšení morálního stavu v zemi. Domnívám se, že jako představitel církve, která skoro již po dvě tisíciletí nabývala v těchto otázkách zkušenosti a seznámila se s mentalitou člověka a národa, mám určitou kompetenci pro vyjádření objektivního stanoviska.

František kard. Tomášek v.r.

František kardinál Tomášek
arcibiskup pražský

Kardinálovo požehnání

Dne 22. února přijal pražský arcibiskup kardinál Tomášek dva členy Českých dětí - Karla Tlustého a Pavla Reisenauera. České děti poděkovaly kardinálovi za dopis předsedovi vlády Adamcovi odsuzující zákroky bezpečnosti proti pokojným demonstrantům na Václavském náměstí. Poté přečetly zakládající manifest Českých dětí. Kardinál byl zprvu potěšen, když však zjistil, že se nejedná o království Boží ale zemské, jeho nadšení viditelně pohaslo. K manifestu se vyjádřil asi v tom smyslu, že dnes monarchie už většině lidí nic neříká - "nikoho to neosloví". Bod manifestu, kde se mluví o navrácení veškerého majetku a budov církvi, nijak nekomentoval. Dále České děti informovaly kardinála o případu Ivana Martina Jirouse, vězněného člena Českých dětí a poprosily ho, aby se za něj pomodlil. České děti se pak přihlásily k desetiletí duchovní obnovy vyhlášené kardinálem k blížícímu se milénium smrti svatého Vojtěcha. Kardinál si posteskl nad průběhem jednání mezi vládou ČSSR a Vatikánem o obsazení biskupských stolců v českých a slovenských diecezích. Zdůraznil, že k úspěšnému ukončení takovýchto jednání mohou velkou měrou přispět veřejná vyhlášení prostých občanů - "hlas lidu". Po ukončení audience udělil kardinál členům Českých dětí požehnání.

-kps-

Soud 9.března v Jihlavě

Na čtvrtek 9.března byl stanoven soud s Ivanem Martinem Jirousem a Jiřím Tichým. Ačkoli byl všední den a Jihlava daleko, sjelo se k soudu na sto Martinových a Jirkových přátel. Soudní síň se nacházela v 1.patře na pravé straně zadního traktu do obdélníku postaveného komplexu budov. Dříve to bylo gymnasium. Pak bylo gymnasium vystěhováno do úřadovny Bezpečnosti a v prostornější budově gymnasia se roztáhla Bezpečnost.

Do soudní síně byla vpuštěna akorát Jirousova manželka Juliána, členka Českých dětí, se svou sestřenicí, dva zástupci Jirky Tichého a pak zahraniční delegace s předsedou Mezinárodního helsinského výboru Karlem ze Schwarzenberka. Později byla vpuštěna dovnitř i další členka Českých dětí, Věra Jirousová. Ostatní vstupenky měli zaměstnanci MV. My jsme stáli v chodbě pravého bočního traktu, dveře dál byly hájeny policisty.

Kolem půl osmé zastavila ve dvoraně soudu modrá avie. Nahrnuli jsem se k oknům - třeba je Jirous v ní. A opravdu. Najednou ho vedou přes dvůr pouta na rukou. Vidím ho po půl roce. Za pět měsíců vazby mu narostly vlasy, které mu nyní vřejou kolem hlavy. Vypadá jako nějaký náčelník, poslední z bojovníků válčících v lesích. Dvorana je naplněna naším křikem a pozdravným voláním. Soud začíná a čas se nekonečně vleče. Ve 12.00 hod je přestávka. Prokurátor navrhuje pobuřování ve 3.odstavci - 5 let. Atmosféra mezi námi je o poznání nervosnější. Není třeba si dělat žádné iluze a říkat si, že si to v dnešní době již nemohou dovolit. Mé tajné přání člověka smířeného se zlem je deset měsíců - šest bude mít odsedíno a zbývaly by čtyři.

Jsme v oknech záchodků. Přímě proti nám přes dvůr jsou okna soudní síně. Teď tam rozsvítili silné lampy. Televize! Ty svině je budou filmovat. To se nedělá ani s vrahama. Chtěj udělat proces, to je jasný a nálada je zas o poznání temnější. V soudní síni vstávají. Rozsudek! Budova se otřásá naším řevem - Jirous! Svobodu pro Jirouse! Stalinisti neprojdou! Martine, jsme s tebou! a v soudní síni honem zavírají okna.

Je kolem 17 hod a soud končí. Z oken vedle soudní síně nám ukazují - tři-krát ruka a jeden palec, 16 měsíců! Člověk neví, jestli má mít radost, že to nebylo horší nebo ne. Nakonec zbývá jen vztek na tu nekončící zvlášť, na naší bezmocnost a na tu soudní frašku. Ale ještě povedou Martina přes dvůr! Číháme v oknech a už ho vedou. K avii to mají asi dvacet metrů, tedy několik vteřin. Řveme o závod. Martin nás vidí a neznatelně se usmívá. Na brzkou shledanou!

-pp-

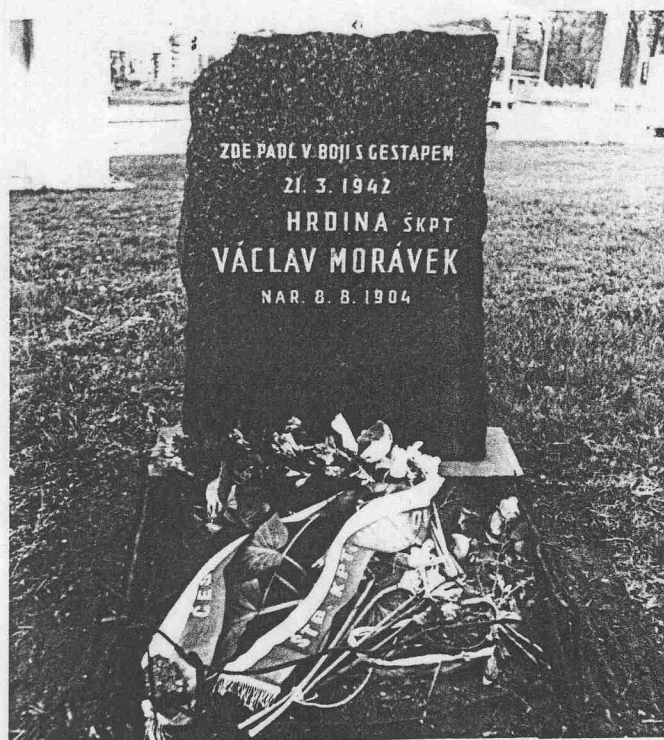
První jarní den

V 17.00 21.března, v den výročí smrti štábního kapitána Václava Morávka, položila skupina Českých dětí kytici s trikolorou k Morávkovu pomníčku

v parku nad Prašným mostem, kde Morávek v roce 1942 padl při přestřelce s gestapem. Byl posledním z odbojové skupiny československých důstojníků, kterým gestapáci přezdívali -Tři králové-. Tři roky se ho tajná policie marně pokoušela dostat a Morávek přiváděl svými akcemi šéfy Petschkova paláce do stavu zuřivosti. Jeho nerozlučnými přáteli byla bible a dvě ostře nabité pistole.

V 18.30 téhož dne se České děti zúčastnily mše u sv. Jiljí, odkud šly v rámci solidarity s politickými vězni na Staroměstské náměstí. Pochodu se zúčastnilo asi sto lidí. Na náměstí se kladly kytky k Husovu pomníku a krátce byli vzpomenu ti všichni věznění. Vše proběhlo bez policejního zásahu, až na jednoho příslušníka VB, který přítomné snažně prosil, aby se rozešli nebo že bude malér. Jeho žádosti bylo, po zazpívání hymny, vyhověno.

-kps-

diskusní sobota 25.března

Tak jako každý měsíc, rozhodl jsem se i poslední březnovou sobotu jít na diskusní shromáždění, pořádané tzv. Nezávislým mírovým sdružením tentokrát na Letné. Předpokládal jsem, že by zde policisté nemuseli zasahovat, stejně jako minulý měsíc v Riegrových sadech. A snad by mohlo přijít i více občanů z řad neorganizovaných v nezávislých iniciativách. Vždyť pro tyto lidi by diskuse měly být především. Disidenti se mohou sbházet i bez diskusních shromáždění.

O to větší bylo moje překvapení, když jsem na Letné vystoupil z tramvaje a celá letenská plán byla prázdná. Ani lidí, ale ani ochránci pořádku. Pak však tramvaj odjela a já na ochozu kolem spartánské tribuny spatřil několik zelených uniforem s červenými výložkami kolem rozkročeného civila, který jak z kapitánského můstku prohlížel dalekohledem celou plán. Teprve tehdy jsem si uvědomil, že na druhé straně, v parku mezi stromy, kde se plán svažuje k Vltavě, je nějak živo.

Na vydlážděném prostranství přímo nad Vltavou stálo několik menších hloučků převážně mladých, které policisté ihned legítimovali. Dva mladíky sd odváděli. Po parku se procházelo několik dalších menších skupinek, mezi kterými jezdily maminky s kočárky, několik starších lidí venčilo psy a také policejní auto.

Asi po půl hodině korzování mezi uniformovanými příslušníky a zbytkem těch, kteří přišli diskutovat, jsem nabyt dojmu, že se toho dnes nic víc nestane a trochu zklamaně zamířil k metru na Hradčanskou. Cestou procházím

kolem zahrádky na Špejchaře, kde je občerstvení, a tu najednou vidím známé tváře, které jsem ještě před několika minutami potkával na Letné. Je tu několik členů mírového sdružení a vidím tu i kolegyni z Českých dětí, Janu. Kupují si pivo a přidávám se, abych rozmnožil řady Českých dětí mezi přítomnými. Od té doby, co Nezávislé mírové sdružení stáhlo diskusní soboty z Václavského náměstí, se České děti na pořádání diskusí nepodílejí. Zatím se nezdá, že by změna místa tímto shromážděním nějak prospěla.

Tak tu teď stojíme na Špejchaře kolem několika stolů a koukáme do ke-límků s pivem a čekáme... Před čtvrtou hodinou je zahrádka zaplněná asi čtyřiceti protispolečenskými živly. Chvilí diskutujeme kolem jednotlivých stolů. Pak jedna dívka oslovuje přítomné. Vítá nás na další diskusi, tentokrát na téma základní vojenská služba.

Přestože jsem ve škole odmítl chodit na vojenskou katedru a hrozí mi, že jako vysokoškolák budu muset být v zeleném dva roky, myslím si, že v dnešní ČSSR jsou důležitější témata na diskusi, než je vojenská služba. Zrovna dneska, v den 1.výročí vodní dělostřelby proti věřícím v Bratislavě.

Ze zamyšlení mě vyrušuje příchod asi deseti ochránců pořádku. Ať už zapracovala dokonalá intuice českého policisty, či cokoli jiného, jisté však je, že asi za tři minuty po zahájení si dívku odvádějí příslušníci VB. Další dva si mezi námi náhodně vybírají občanky. Na to zastavují u chodníku dvě škodovky VB a jeden zamračený policajt, jako by mu bylo líto, že na jednu zadrženou přijela dvě auta, ukáže na Janu stojící vedle mne a na jejího přítele a zahřmí: Vy půjdete taky! Je to tak nečekané, že ani nedokážu Janě odpovědět na pozdrav. Všechny tři zadržené odvádějí policajti na chodník k autům a nastává opět klid, který přerušuje až běh jednoho z příslušníků za asi pětatřicetiletým mužem, který všechno přes ulici filmoval. Prchajícího provází bouřlivý potlesk. Po chvíli se příslušník s vítězoslavným usměvem vrací a ostatní policajti nakládají všechny tři do aut. Ještě odpovídáme na jejich mávání ze zadních oken pod zapnutými majáky a už jsou opět běčka mezi námi: Tak kdo ještě nedal občanku? Zapisují si jména a adresy a po dobře vykonané práci odcházejí o kus dál po chodníku. Vyta-hují tedy papír a propisku a s několika dalšími se stačíme připojit k ná-vrhu na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi. Stačí se podepsat asi osm lidí a v tom mezi námi projdou opět dva policajti, tentokrát s obušký v ruce. Na konci zahrádky se otočí a začnou si významně bouchat obuškem do ruky. V tu chvíli vychází z hospody vrávoravým krokem rozcuchaný muž, kal-ným zrakem se podívá na příslušníky a zakřičí: Ať žije Sparta! Strážce pořádku však zajímáme jenom my. Chvilí policisty sledujeme a oni nás. Co teď? Dneska se už stejně diskutovat nedá. Domlouváme se tedy ještě na zítřejší velikonoční mši u sv.Víta, slouženou kardinálem Tomáškem a po skupinách se rozcházíme.

V rádiu si ještě druhý den poslechnu, že během soboty bylo zatčeno celkem šest lidí a kromě jednoho všechny večer propustili.

-kps-

pohřeb císařovny

Dne 14.března 1989 zemřela ve švýcarském Zizersu u věku nedožitých devadesátí sedmi let císařovna Zita Habsburg-Bourbon-Parma.

Narodila se v Pianore 9.května 1892. 21.října 1911 se provdala za arcivévodu Karla Františka Josefa na zámku Schwarza. Její prvorozený syn Otto se narodil 20.listopadu 1912 v Reichenau /Dolní Rakousy/. Po smrti císaře Františka Josefa I. zasedla spolu s Karlem na rakouský /21.11.1916/ a po korunovaci 30.prosince 1916 v Budapešti i na uherský trůn. Císařovna Zita nikdy oficiálně neabdikovala a až do smrti Jí titul de facto náležel.

Na poděkování při blahopřání k jejím pětadevadesátinám stojí: Für Ihre lieben Wünsche zum 95. Geburtstag Ihrer Majestät Kaiserin Zita herzlichsten Dank.

Pohřeb císařovny Zity se konal ve Vídni 1.dubna v chrámu sv.Štěpána. Pohřební průvod se ubíral za účasti Otty von Habsburg, Jeho početné rodiny, členů katolických evropských královských domů a asi čtyřiceti tisíc lidí, mezi nimi velké množství Maďarů, kteří rozvinuli starou uherskou vlajku. V Budapešti se konala třetího dne měsíce dubna zádušní mše svatá za zemřelou

královnu uherskou. Tam byl též Její syn Otto.

Pohřeb ve Vídni jsem chtěl na vlastní oči vidět. I rozhodl jsem se pro cestu přes Maďarsko, protože mezi Maďarskem a Rakouskem existuje bezvízový styk, tak jsem se domníval, že by mě mohli pustit na pohřeb.

Dojel jsem vlakem k nejbližšímu přechodu do Rakouska. Na hranicích jsme si s Maďary pro jazykové potíže nerozuměli a i tak nikdo nechtěl pochopit, že opravdu jedu jen na pohřeb a večer se chci zase vrátit. Vísum na jeden den uděluje jen konzulát. Odvezli mě na stanici a po dvou hodinách přivezli tlumočníka. Vše se vysvětlilo, všichni byli velmi korektní, ptali se, co budu nyní dělat. Řekl jsem, že chci jít na oběd. Odvezli mě na hranice čs., kde byl bufet s vývozním plzeňským pivem. Srdečně se se mnou rozloučili a byl jsem zase doma.

Pohřeb mi nebylo dopřáno spatřit. Nevdí. Ve Vídni prodávají celý průběh pohřbu na videokazetě.

Martin Kubík

Zum Andenken an

Ihre Majestät

Zita

Kaiserin von Österreich

Königin von Ungarn etc.

Prinzessin von Bourbon und Parma

Geboren in Pianore am 9. Mai 1892

Selig im Herrn entschlafen in Zizers
am 14. März 1989

za Pavlem Wonkou

Neděle, 23. dubna.

Do Vrchlabí přijíždím krátce před polednem. Na náměstí jsem kontrolován uniformovaným policistou, ke kterému se ve chvíli přidávají čtyři tajní. Začíná křížový výslech, kam, co, jak, odkud, atd. Je to neuvěřitelná drzost, ale přijímám jejich hru a dělám blbého - chci se dostat na hřbitov. Policisté si mě zapisují a ptají se, v kolik mi jede autobus do Prahy. Ve dvě, odpovídám a oni pomalu počítají, že do odjezdu schází ještě dvě hodiny. Nevědí, co dělat. Nevěří mi, ale zas tak úplně jistí si nejsou. Pro-
mínte, kde se dá tady naobědvat? přerušuji jejich nerozhodné mlčení. Uká-
ží na hotel přes ulici. Děkuji za informaci a napřahuji ruku pro OP. Polí-
cajt mi ho po kratičkém zaváhání vrací. Odcházím a za mnou se nese volání:
Tak ve dvě, budeme tady na vás čekat!

V hotelu Labuť si dávám kafe a jdu na hřbitov. Počítám, že bude střeže-
ný. Jdu oklikou kolem nějakých zahrádek a lezu přes plot. Chvilí bezradně
chodím mezi hroby. Byl jsem tady sice loni o pohřbu, ale nyní to zde nemo-
hu poznat. Ptám se nějakých starých paní. Posílají mě na centrální hřbi-
tov. Tam se musím opět ptát. Dotazovaná žena mě ukazuje na hrob asi dvacet
metrů pod námi. Dva muži stojící poblíž zbystřují - estebáci. Zabíli ho a
nyní se bojí i mrtvého. Jdu k hrobu a na veliký věnec rozkládám trikolóru
s nápisem: Pavlu Wonkovi - České děti. Je tam stuha od přátel z východní
Čech. Stuha Charty už tam není /Tomáš Hradílek byl na hřbitově asi hodinu
přede mnou/. Chvilí postojím. Když odcházím, jak vytřeštěná prasata hrnou
se k hrobu ti dva. Odporné, policajtské plemeno.

Jdu pozdravit paní Wonkovou. Sděluje mi, že před chvílí u domu sebrali
Tomáše Hradílka. Chvilí si povídáme. Loučím se a odcházím v pokoji. Ve 14.
30 hod nasedám na autobus do Brna. Zítra tam má soud Martin Jirous.

-pp-

různé

* Ve středu 18. ledna byl na Václavském náměstí přečten Manifest Českých dětí. Na místě se k němu připojilo asi sto nadšených lidí a jistě by se přidali i další, kdyby našeho zástupce nazačala honit tajná policie. Skupina mladých lidí ho vzala mezi sebe a odvedla do bezpečí.

* Za propuštění Ivana Jirouse se do března 89 podepsalo přes 2.400 lidí.

* V olomouckém S-clubu hrají dva členové "The Free Theatru" divadelní hru Václava Havla - Audience. Termín divadelní hry byl 1.4.89 ve 20h. Hra byla zahrnuta do festivalového víkendu pořádaného OV SSM.

Další představení Audience proběhlo v rámci samostatného vystoupení The Free Theatru v kulturním domě Sigma dne 4.4.89 ve 20.00 hod.

/člen divadelního souboru The Free Theater - Petr Balcárek - vstoupil do Českých dětí/

* Petr Placák píše Rudému právu

redakce Rudého Práva

30.1.1989 Praha

Je od vás milé, že jste otiskli část manifestu Českých dětí, ale udělali jste tam gramatickou chybu - a nejde zřejmě o překlep, ale o chybu z nevědomosti. Imperativ plurálu není totiž 'budiž' / "...královská města budiž..." /, ale 'buďtež'!

Petr Placák

/odpověď z RP nepřišla/

* 22. dubna se měla v severních Čechách konat lesní brigáda. Tři dny před jejím konáním přišel od příslušného lesního závodu dopis, že brigáda se ruší, brigádníky prý nepotřebují, zvládnou to sami.

Všichni dobře víme, v jakém stavu naše lesy jsou a kolik nekonečné práce je třeba jen udělat na vyčištění lesa od hniajícího dřeva. Psychopatický pocit primitivní moci, že vše se jen třese, aby jí vyrazilo kormidlo z ruky, je pro ni tak nepřekonatelný, že radši zničí celou zemi i sebe, než by ze svého strachu jen malinko povolila.

-js-

* 21. srpna vyvěsil Petr Placák z okna svého bytu čs. státní vlajku. Asi za dvě hodiny přijely před dům s policejním doprovodem dva hasičské vozy. Požárníci vytáhli žebřík do třetího patra, jeden z mužů vyběhl po žebříku nahoru a prapor odřízl. Dole inkriminovaný předmět předal do rukou bezpečnosti. Policajt v autě čs. prapor zmuchlal a dal si ho pod nohy. Načež auta odjela.

Celá akce byla z jednoho okna nafilmována na video. Dotyčný kameraman se zúčastnil večerní demonstrace, kde mu policie z kamery vytrhla kazetu i s unikátním snímkem - zásahu proti čs. vlajce.

/Petr P. dostal pokutu 500 korun za neoprávněné užití státního symbolu. Prapor mu byl vypraný a vyžehlený vrácen./

* Badatel o Janu Lucemburském Jan Šmíd nechal v loňském roce/26. srpna ve výroční den smrti českého krále/sloužit za něj v katedrále zádušní mši, tak jak si to král přál: /na svatého Severina biskupa léta Páně 1341, shromáždění svatovítské kapituly/

My, Jan Lucemburský, z milosti Boží král český... chrám pražský už dávno nepostačuje. Praha i králov-

■ Jedním ze svolavatelů minulých akcí, jak ostatně hlásil i Hlas Ameriky, byly tzv. České děti Co to je za skupinu?

Vznik tzv. Českých dětí byl inspirován »chartou« stejné jako v případě dalších nezákonných skupin v průběhu minulého roku. Jejimi členy jsou převážně mladší osoby se středoškolským vzděláním. Jde o malou skupinu, která má velice svérázný program. Pro představu, kam směřuje, zveřejňujeme úvodní část jejich programového manifestu.

»My, České děti, vyhláujeme, že svatováclavská koruna, České království, trvá. Připravujeme se na příchod nového krále, což je náš nejvyšší cíl.

Král z boží milosti je bohu odpovědný za svou zemi a za svůj lid!

Král je záštitou slabých proti mocným a bohatým!

Král je záruka, ochraňuje lesy, zvěř, přírodu proti vládnoucím kriminálním živlům, bez nejmenšího pozastavení loupícím a ničícím poklady země, aniž by zemi to, co ji vzali, nahradili!

Král je zákon, před kterým jsou si člověk, strom, zvíře, půda, les rovni a jakékoliv jednání jednoho na úkor druhého je zločin.

Král pronajímá svému lidu zemské statky nebo je dává v dědičné držení a má radost, když se jeho lid s úctou stará o dědictví země a s láskou obhospodaruje půdu, matku, z které on sám před tisíci léty vzešel. Království je posvátné dědictví a posvátné dědictví je ta největší úcta ke všemu...

Království je posvátné...

Panským rodům budiž jejich majetek vrácen s tím, že některá sídla a panství by byla králem vykoupena, z některých by se stala muzea v držení majitelů sídla a ostatní by zůstala jako sídla šlechtická...

Zeměpanské hrady a královská města budiž zachována; poddanská města se buď vrátí pod správu šlechtickou (samozřejmě s veškerou odpovědností, kterou toto vlastnictví s sebou přináší), nebo se budou moci vykoupit na města svobodná (ovšem s vyššími daněmi)...« atd.

Po přečtení výše uvedeného dokumentu je pochopitelné, proč tzv. České děti vystupují nejen proti našemu společenskému zřízení, ale i proti republice vůbec.

Nedivme se tedy, že pánové Lobkowitz, Schwarzenberg a další, kteří jsou ochránci nezákonných skupin u nás, fandí uvedeným snahám, i když se sami angažují ve spolcích na ochranu lidských práv.

Připravili
RP
LEDEN 89
MARIE BOUDOVA,
JIRÍ JANOUŠKOVEC,
JAROSLAV KOJZAR,
KAREL WALTER

ství české si zaslouží chrám rovný jejich významu v Evropě. My tedy učiníme na tuto stavbu darování a kapitula Pražská bude brát od této chvíle desátek ze všech našich příjmů ze stříbrných hor v Čechách, a to i z těch, co snad budou ještě nalezeny. Za to stříbro pak vystaví novou katedrálu v nebyvalé nádheře a výstavnosti, aby byla dílem vskutku mistrným. A až bude dílo vystavěno, potom nechť se konají výroční zádušní slavnosti na památku mého otce, mého...

* 24.dubna 89 se konal v 8.15hod u Krajského soudu v Brně odvolací soud s Ivanem Martinem Jirousem a Jiřím Tichým. Přelíčení se konalo v soudní síni Klub s vchodem ze dvora soudní budovy. Dvorní bylo vpuštěno asi dvacet přátel obžalovaných, mezi nimi i šest členů Českých dětí. Soudu předsedal JUDr Vlastimil Hynek, který potvrdil rozsudek soudu 1.stupně a zařadil se tak mezi ostatní služebníky dábla.

V s t u p e n k a

Jednací síň Klub I. nádvoří

dne 24.4.1989.

* Odešel spoluzakladatel českého jazzu

Po krátké a těžké nemoci zemřel 2.května ve věku 69let skladatel Jan Hammer. Z jeho skladatelské dílny vzešly desítky známých tanečních skladeb, které z velké části nazpívala na gramofonové desky jeho manželka Vlasta Průchová. Počátky Hammrovy umělecké tvorby spadají do těžkých válečných let, ještě než byl u nás jazz zakázán nacisty. Tehdy účinkoval v předních orchestrech /například E.Ludvíka/ a založil několik pozdějších souborů, z nichž nejznámější je Elit klub. Průkopnictví jeho skladatelské tvorby můžeme spatřit v tom, že Hammer dokázal spojit typické jazzové prvky s rytmem taneční hudby, při čemž zdařile vystihl i životní pocity své generace.

Svou lékařskou činnost dokázal spojit i s organizací prvních našich jazzových festivalů v Praze a v Karlových Varech. Stal se předsedou Kruhu jazzové a taneční hudby při Supraphonu, který pořádal koncem padesátých a začátkem šedesátých let populární soutěž Hledáme písničku pro všední den, v níž vzniklo mnoho výrazných skladeb trvalého charakteru /Dva modré balónky, Dívka jménem Pygmalion, Je po dešti a další/. V jeho hudebním díle pokračuje syn Jan Hammer mladší, žijící v USA. Pohřeb MUDr Jana Hammera se konal 10.května ve 14.00 hod ve velké obřadní síni strašnického krematoria. Síň se otřásala v rytmu synkop.

/ va /

* Prensá Latina:

Havel ještě není nejhorší!

Prensá Latina o Václavu Havlovi

Havana: Kubánská agentura Prensá Latina zveřejnila portrét čs. disidenta Václava Havla, odsouzeného nedávno k devíti měsícům odnětí svobody pro podněcování nezákonné demonstrace a účast na ní. Agentura označuje Havla za „nového bojovníka za lidská práva podle stereotypu užívaného západní propagandou“. Připomíná jeho literární začátky, politickou činnost v roce 1968, kdy se vyslovil pro vytvoření politické opozice s cílem „reformovat socialismus“, jeho pozdější četné kontakty s emigrací i aktivní podíl na vytváření různých ilegálních skupin. Pokud jde o Havla, politický ideál, agentura konstatuje, že Havel otevřeně propaguje návrat k buržoazní republice. Je to nicméně — dodává Prensá Latina — poměrně umírněný postoj, vezme-li se v úvahu, že jedna z ilegálních skupin vzniklých kolem Havla, tzv. České děti, chce návrat k monarchii.

L.D. úterý 89

* V pondělí 15.května se konal v 11 h na Martinském cintoríně v Bratislavě pohřeb jednoho z největších slovenských spisovatelů Dominika Tatarky. Na hřbitově se sešlo několik stovek Tatarkových přátel a ctitelů. Zástupce Českých dětí položil na Tatarkův hrob rudé karafiáty.

* V Novém světě byla založena pobočka Českých dětí se sídlem v New Yorku. Má pět členů.

dokumenty

Prohlášení ze dne 21.srpna

Dne 21.srpna 1988 jsme se sešli na Václavském náměstí v Praze a ve svobodné diskusi na prostranství před sochou sv.Václava jsme vznesli tyto požadavky:

- odchod sovětských vojsk z našeho území
- odsouzení vojenské intervence států Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968 jako porušení norem mezinárodního práva
- pravdivé přehodnocení událostí roku 1968 a tzv. normalizace
- vyhlášení svobodných demokratických voleb s možností nezávislé kandidatury
- svobody sdělovacích prostředků a zrušení cenzury
- dodržování základních lidských práv v souladu s Mezinárodním paktem o občanských a politických právech
- propuštění politických vězňů a rehabilitace všech osob, které byly a jsou za své politické a náboženské přesvědčení perzekuovány
- umožnění činnosti nezávislých iniciativ a jejich nerušené veřejné působení
- zveřejnění úplného doslovného znění tohoto prohlášení v hromadných sdělovacích prostředcích.

V Praze dne 21.srpna 1988

/Toto prohlášení zasíláme: prezidentu ČSSR, Federálnímu shromáždění, vládě ČSSR, generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ, tiskovým agenturám/

prohlášení na místě podepsalo přes
1.000 lidí

Stížnost na jednání příslušníků Sboru národní bezpečnosti

Generálnímu prokurátorovi ČSSR
Jánu Pješčakovi

24.září 1988 proběhlo na Václavském náměstí v Praze shromáždění občanů, kteří spolu chtěli diskutovat o aktuální společenské situaci v naší zemi. Někteří z nás se tohoto shromáždění zúčastnili, dalším zabránily v účasti policejní síly.

Proti účastníkům shromáždění zasáhla policie a použila brutálního násilí. Několik desítek lidí bylo zadrženo. Těmito zákroky byla porušena nejen ústavně zaručená svoboda shromažďování, ale i právo na svobodu projevu a další práva, která občanům zaručují přijaté mezinárodní pakty.

Proti všem těmto zásahům podáváme stížnost a očekáváme, že další chystaná shromáždění, která budou na Václavském náměstí probíhat vždy poslední sobotu v měsíci, se bez těchto projevů mocenské svévole obejdou.

Podrobnější informace o této události byly zveřejněny ve sdělení VONS číslo 813.

Jan Brabec, Martin Čech, Ondřej Černý, Stanislav Devátý, Martin Dolejš, Tomáš Dvořák, Lubomír Fiala, Simona Hradílková, Jan Chudomel, Jana Kábrtová, Jáchym Kaplan, Michal Kobal, Jindřich Kremlíčka, Ivan Lamper, Luděk Marks, Hana Marvanová, Miroslav Novák, Alois Nedvěd, Milan Ohnisko, Jiří Pavlíček, Petr Páacák, Alena Plášilová, Roman Rákosník, Alice Svobodová, Anna Šabátová, Hana Šlégrová, Ruth Šormová, Jiří Štencl, Tomáš Tvaroch, Jan Urban, Ota Veverka, Luboš Vydra, Miloš Zeman, Radek Zeman.

na vědomí zasláno: Prezidentu ČSSR

Inspekci ministerstva vnitra
Federálnímu shromáždění

za správnost podpisů ručí Simona Hradílková, Traubova 18, 613 00 BRNO

V Brně 30.9.1988